

Primeri praktičnih šablon web stranica

14:53

1

Uvod

- ▶ Web stranice se prikazuju na različitim uređajima i rezolucijama, od malih na mobilnim uređajima do onih ogromnih na bioskopskim platnima.
- ▶ Osim zahteva da prikaz bude adekvatan za tako različite „uređaje“, neophodno je i da korisnik može da podešava veličinu prikazanog teksta koji takođe utiče na prikaz stranice.
- ▶ Vremenom se izdvojilo nekoliko standardnih vrsta prikaza stranica (šablona) koji se koriste u različitim slučajevima.

Vrste prikaza (dizajna) stranica

- ▶ **Fiksni prikaz** - fiksna širina stranice u pikselima bez obzira na veličinu čitača ili veličinu teksta.
- ▶ **Fluidni prikaz** - prikaz se menja istovremeno tj. proporcionalno sa promenom veličine prozora čitača.
- ▶ **Elastični prikaz** - promena prikaza je proporcionalna, a zasnovana na veličini teksta.
- ▶ **Hibridni prikaz** - kombinuje fiksne i skalabilne oblasti.

Dizajn fiksnim pozicioniranjem

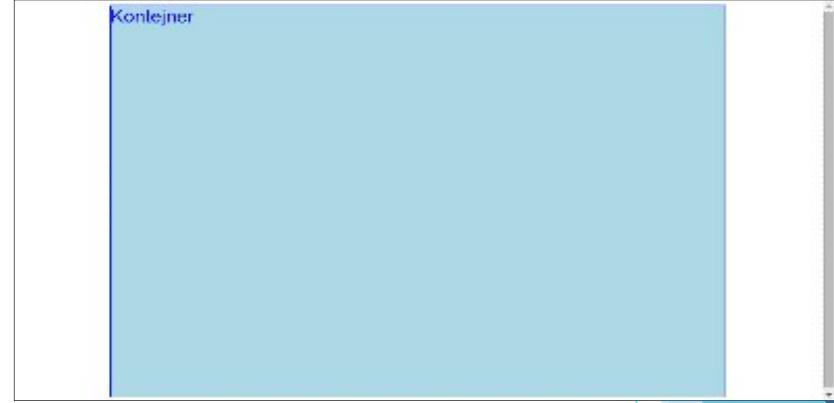
- ▶ Fiksni dizaj, baš kako ime govori, prepostavlja fiksnu širinu stranice u pikselima. Ovako dizajnirana stranica dozvoljava laku kontrolu međusobnih odnosa veličina elemenata na stranici, poravnavanja i dužine linije. Ovaj prikaz je postao popularan u praksi usled činjenice da su korisnici do sada uglavnom imali tradicionalni pogled na Web sa računarskih monitora, a dizajneri nastoje da reprodukovani dizajn tačno odgovara dizajniranom na svakom ekranu tj. prikazu. Naravno, ovakav dizan ne može da odgovori sve većim potrebama korisnika.
- ▶ Kada se definiše prikaz fiksne širine treba definisati nekoliko stvari. Prvo treba odrediti širinu stranice. Većina monitora ima rezoluciju 1024x768 i veću, pa se u većini sajtova širina postavlja 960px širine. Osim ove širine, često se koriste i stranice sa manje piskela, recimo 800px, širine što je dizajnerska odluka prvenstveno.
- ▶ Druga stvar koja se mora definisati je pozicija stranice u odnosu na širinu prozora. Podrazumevano ta pozicija je levo i u tom slučaju sav prazan prostor je sa desne strane. Češće se koristi centralna pozicija stranice kada se prazan prostor deli na ove strane.
- ▶ Dalje, širina prozora čitača ne mora biti dovoljna da se obuhvati celokupna širina stranice (što se može dogoditi i zbog podešavanja veličine fonta u prikazu čitača, a ne samo rezolucije ekrana). U tom slučaju deo sadržaja sa desne strane neće biti vidljiv, mada će postojati horizontalni skrol-bar, ipak prvi pogled na stranicu neće biti kompletan.

1. Definisanje kolona absolutnim pozicioniranjem

```
#container{  
    width:900px;  
    ...  
}
```



```
#container{  
    width:900px;  
    ...  
    margin:0 auto;  
}
```


- ▶ Zatim se dodaje prva kolona pozicionirana sa leve strane kontejnera i širine od 200 piksela

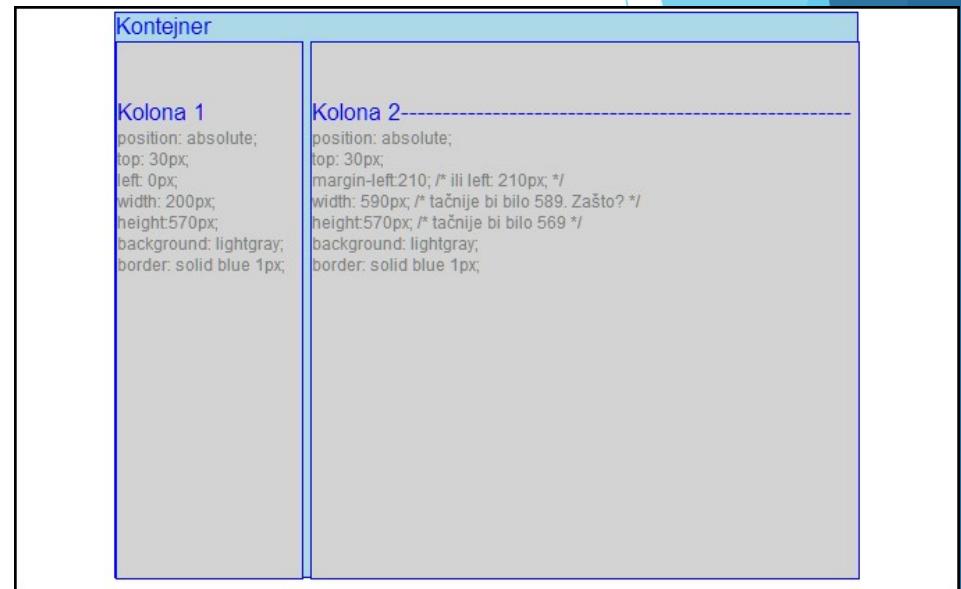
- ▶

```
#container {  
    ...  
    position: relative;  
}  
#col1 {  
    position: absolute;  
    left: 0px;  
    width: 200px;  
}
```


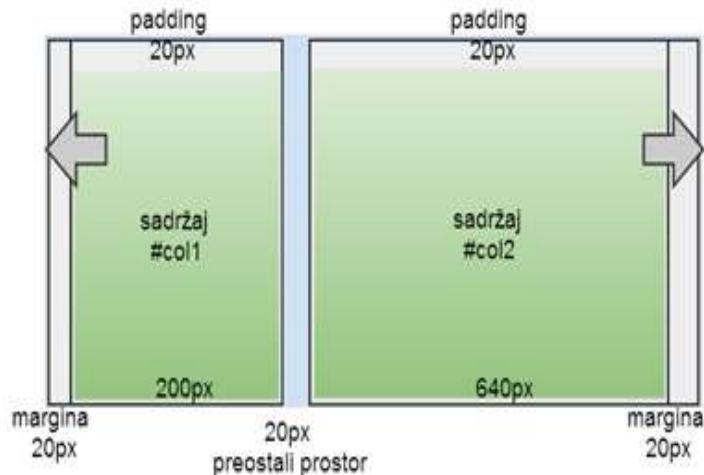
- ▶ Druga kolona se dodaje takođe apsolutnim pozicioniranjem u odnosu na kontejner. Pozicioniranje se vrši podešavanjem leve margine u odnosu na kontejner. Imajući u vidu da je širina prve kolone 200px, margina treba da bude veća od 200px za prostor kojim će biti razdvojene kolone. U našem slučaju to je urađeno primenom margin-left:220. Isti efekat bi bio primenom istog svojstva kao i u slučaju prve kolone.

```
#col2 {  
    position: absolute;  
    margin-left:220;  
    /* ili left: 220px; */  
    width: 680px;  
}
```


2. Definisanje plutajućih kolona

```
#container{  
    margin: 0 auto;  
    width: 900px;  
}
```



```
<body>  
    <div id="container">  
        <div id="header"> . </div>  
        <div id="navigation"> . </div>  
        <div id="content">  
            <div id="col1"> .</div>  
            <div id="col2"> .</div>  
            <div id="footer"> .</div>  
        </div>  
    </div>  
</body>
```



```
#header{  
    background: #ddd;  
    padding: 20px;  
}  
#content{  
    float: left;  
    width: 900px;  
    background: #fff;  
}  
#col1{  
    float: left;  
    width: 200px;  
    padding: 20px 0;  
    margin: 0 0 0 20px;  
}  
#col2{  
    float: right;  
    width: 640px;  
    padding: 20px 0 0 20px;  
}  
#footer{  
    clear: both;  
    background: #ddd;  
    padding: 10px;  
}
```

- На крају, код допунjujemo navigacijom:

```
<div id="navigation">
  <ul>
    <li><a href="#">О Школи</a></li>
    <li><a href="#">Студирање </a>
  </li>
    <li><a href="#">Упис</a></li>
    <li><a href="#">Е - учење </a> </li>
  </ul>
</div>

...
#navigation{
  float: left;
  width: 900px;
  background: #555;
}

#navigation ul {
  list-style-type:none;
  margin: 0;
  padding: 0;
}
```

```
#navigation ul li{
  display: inline;
}

#navigation li a{
  display: block;
  float: left;
  padding: 5px 10px;
  color: #fff;
  text-decoration: none;
  border-right: 1px solid #fff;
}

#navigation li a:hover {
  background: #999;
}
```

ВШЕР студије....

[О Школи](#) | [Студирање](#) | [Упис](#) | [Е - учење](#)

Студирање

Студијски програми Високе школе електротехничке и рачунарства израђени су у складу са основним задацима и циљевима школе и служе њивовом испуњењу. Школа систематично и ефективно планира, спроводи, надгледа, вреднује и унапређује квалитет студијских програма.

Садржaj квалификација и диплома појединачног врста и нивоа студија одговарају карактеру и циљевима студијских програма. Малиј број предмета на сваком студијском програму је обавезан, а величина је изборна...

Основне студије

Основне студије се изводе кроз фронтални и групни облици наставе. Највећи број предмета примењује хибридни модел наставних метода "тврдо теорија" и "тврдо пракса". Предмети који не представљају практични део наставе нуде студентима израду писмених, усмених, групних и или индивидуалних пројеката и анализу студије случаја. За сваки предмет представљено је 75 часова активне наставе по семестру. Студијски програми се реализује кроз 6 семестара. Сви предмети су једносеместрални. Сваки носи 8 бодова осим Завршног рада који носи 8 бодова и стручне праксе која носи 4 бода. Испити се полажу у одговарајућим испитним роковима, а то су: јануарски, фебруарски, јунски, септембарски, октобарски и октобарски 2.

Copyright ©

Fluidni dizajn

- ▶ U fluidnom dizajnu, **oblast stranice, odnosno kolone u stranici imaju promenljivu širinu popunjavajući celokupan prostor čitača.**
- ▶ Prati se podrazumevano ponašanje normalnog toka elemenata u pogledu popunjavanja stranice. Ne vrši se kontrola širine ili prelom linija tj. dozvoljeno je da tekst menja tok u skladu sa medijumom za prikaz.
- ▶ Na primer W3.org

The screenshots illustrate the fluid design of the W3C website. On the left, the browser window is narrow, causing the content to be compressed and overlap. On the right, the browser window is wider, allowing the content to be displayed with variable widths that fit the available space without overlap.

Left Screenshot (Narrow Window):

- Header:** W3C, STANDARDS, PARTICIPATE, MEMBERSHIP, ABOUT W3C
- Left Sidebar (STANDARDS):**
 - Web Design and Applications
 - Web Architecture
 - Conformance
 - XML Technologies
 - Web Services
 - Web of Data
 - Browsers and Authoring Tools
- Content Area:**
 - Early bird extension until 25 April: W3C Mobile Web Best Practices Training Course
 - Get started in developing Web sites that work well on mobile devices by registering to W3C's "Mobile Web 101 Best Practices" online training course. The four 9-week long courses start Monday, 20 April. Please sign up now, download and register before April 25 and save 30 Euro!
 - Call for Participation in The Graphical Web 2012
 - W3C Invites Implementations of Web IDL
 - Incubator Group Report: Towards a Semantic Decision Representation Format
 - W3C Invites Implementations of CSS Backgrounds and Borders Module Level 3
 - W3C Invites Implementations of CSS Image Values and Replaced Content Module Level 3
- Right Sidebar (JOBS):**
 - Web Technologies Specialist
 - Web Accessibility Specialist
 - Web Accessibility Engineer
- Footer:** W3C BLOG, Progress on HTML5, W3C Incubator Activity, Open Web Platform Weekly Summary - 2012-03-26 - 2012-04-01, W3C Invitations

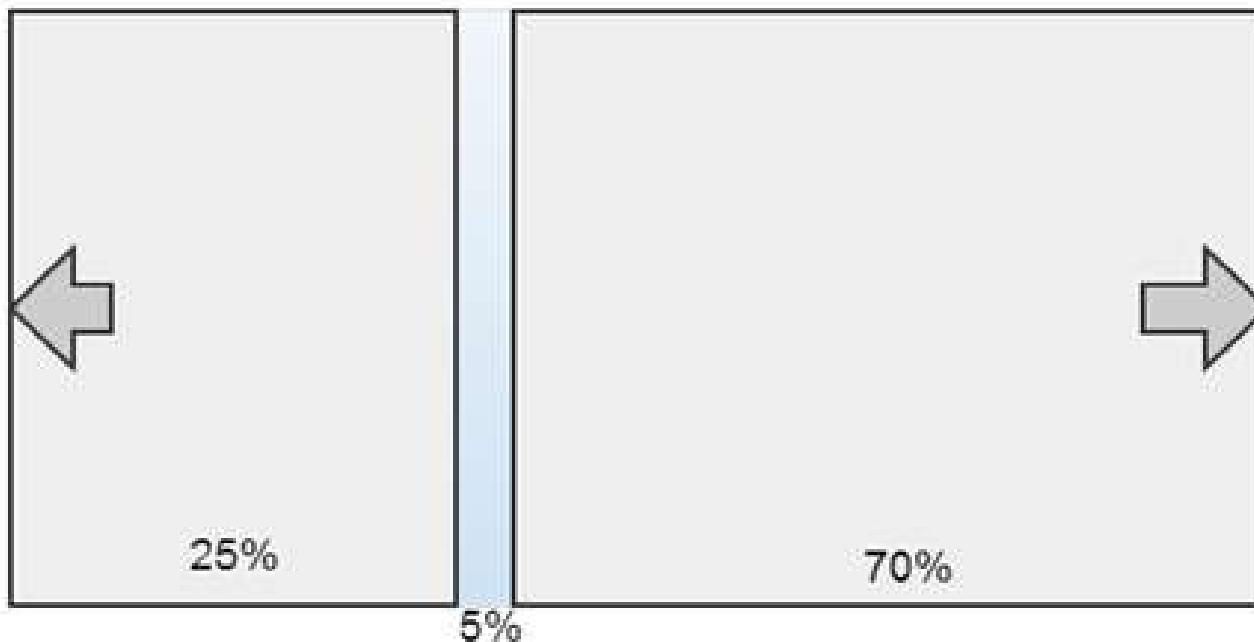
Right Screenshot (Wide Window):

- Header:** W3C, STANDARDS, PARTICIPATE, MEMBERSHIP, ABOUT W3C
- Left Sidebar (STANDARDS):**
 - Web Design and Applications
 - Web Architecture
 - Semantics
 - XML Technologies
 - Web Services
 - Web of Data
 - Browsers and Authoring Tools
- Content Area:**
 - Early bird extension until 25 April: W3C Mobile Web Best Practices Training Course
 - Get started in developing Web sites that work well on mobile devices by registering to W3C's "Mobile Web 101 Best Practices" online training course. The four 9-week long courses start Monday, 20 April. Please sign up now, download and register before April 25 and save 30 Euro!
 - Call for Participation in The Graphical Web 2012
 - W3C Invites Implementations of Web IDL
 - Incubator Group Report: Towards a Semantic Decision Representation Format
- Right Sidebar (JOBS):**
 - Web Technologies Specialist
 - Web Accessibility Specialist
 - Web Accessibility Engineer
- Footer:** W3C BLOG, Progress on HTML5, W3C Incubator Activity, Open Web Platform Weekly Summary - 2012-03-26 - 2012-04-01, W3C Invitations

- ▶ Ovaj stil dizajna stranica je jedan od stilova koji „vode računa o korisnicima“. Danas postoji velika raznovrsnost čitača, posebno onih koji su manji od tradicionalnih monitora, što pomera zahteve korisnika ka dizajnu koji je fleksibilan na širinu.
- ▶ Prednosti:
- ▶ Fluidni dizajn omogućava da se ostvari veza sa prirodom čitača.
- ▶ Izbegava se potencijalno nekontrolisani prazni prostor pošto se popunjava ceo prozor.
- ▶ Na desktop čitačima, korisnik može kontrolisati širinu prozora i sadržaja.
- ▶ Nema horizontalne skrolbarove.
- ▶ Nedostaci:
- ▶ Na velikim monitorima, dužine linija mogu biti veoma duge i teške za čitanje.
- ▶ Ovaj dizajn je delimično nepredvidiv. Elementi mogu biti raštrkani ili sabijeni u slučaju čitača ekstremnih dimenzija.
- ▶ Mnogo je teže ostvariti željeni prazni prostor.
- ▶ Mnogo je više matematike uključeno u računanje veličina.

Kreiranje fluidnog dizajna

- ▶ Kreiranje ovakvog dizajna podrazumeva definisanje širine u procentima. Takođe se može izbaciti definisanje širine tj upotreba atributa `width`, ako je podrazumevana širina `auto` tako da element popunjava raspoloživu širinu prozora ili roditeljskog elementa.
- ▶ Na primer, u slučaju dizajna sa dve kolone, širina svakog div elementa je specificirana [procentom raspoložive ukupne širine](#). Glavna kolona je 70% širine prozora, desna kolona je 25% širine prozora a preostalih 5% se koristi kao margina između kolona, bez obzira na veličinu prozora.


```

#container{
    margin: 0 auto;
    width: 100%;
}

#header{
    background: #ddd;
    padding: 20px;
}

#navigation{
    float: left;
    width: 100%;
    background: #333;
}

#content{
    float: left;
    width: 100%;

}

#col1{
    background: #FFF;
    float: left;
    width: 25%;
}

#col2{
    float: right;
    width: 70%;
}

#footer{
    clear: left;
    background: #ddd;
    text-align: center;
    padding: 10px;
}

```

ВШЕР студије....

О Школи | Студирање | Упис | Е - учење |

Студирање

Студијски програми Високе школе електротехнике и рачунарства израђени су у складу са основним задацима и циљевима школе и служе њиховом испуњењу. Школа систематично и ефективно планира, спроводи, надгледа, вреднује и унапређује квалитет студијских програма.

Садржај квалификација и диплома појединачних врста и нивоа студија одговарају карактеру и циљевима студијских програма. Мањи број предмета на сваком студијском програму је обавезан, а већина је изборна....

Copyright ©

Основне студије

Основне студије се изводе кроз фронтални и групни облик наставе. Највећи број предмета примењује хибридни модел наставних метода "право теорија" и "право пракса". Предмети који не предвиђају практични део наставе нуде студентима израду писмених, усмених, групних и/или индивидуалних пројеката и анализу студије случаја. За сваки предмет предвиђено је 75 часова активне наставе по семестру. Студијски програми се реализује кроз 6 семестара. Сви предмети су једносеместрални. Сваки носи 6 бодова осим Завршног рада који носи 8 бодова и стручне праксе која носи 4 бода. Испити се полажу у одговарајућим испитним роковима, а то су: јануарски, фебруарски, јунски, септембарски, октобарски и октобарски 2.

ВШЕР студије....

О Школи | Студирање | Упис | Е - учење |

Студирање | Основне студије

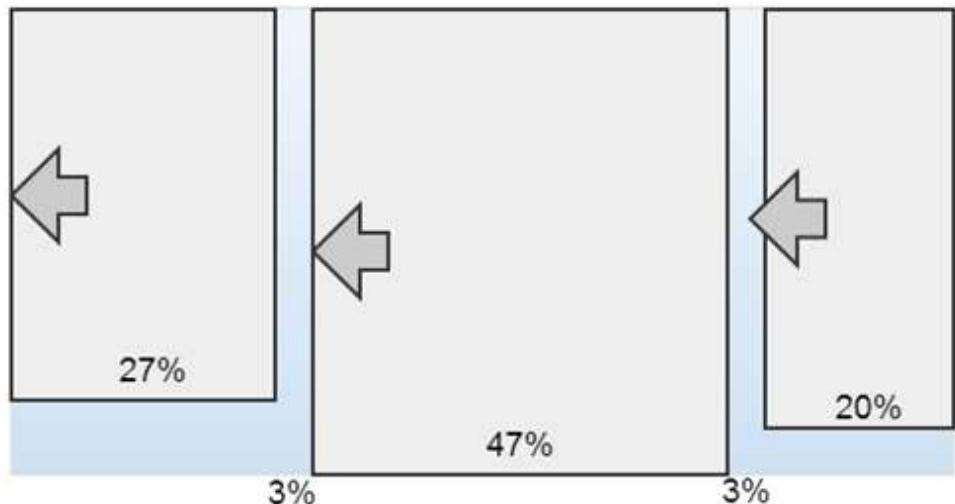
Студијски програми Високе школе електротехнике и рачунарства израђени су у складу са основним задацима и циљевима школе и служе њиховом испуњењу. Школа систематично и ефективно планира, спроводи, надгледа, вреднује и унапређује квалитет студијских програма.

Основне студије се изводе кроз фронтални и групни облик наставе. Највећи број предмета примењује хибридни модел наставних метода "право теорија" и "право пракса". Предмети који не предвиђају практични део наставе нуде студентима израду писмених, усмених, групних и/или индивидуалних пројеката и анализу студије случаја. За сваки предмет предвиђено је 75 часова активне наставе по семестру. Студијски програми се реализује кроз 6 семестара. Сви предмети су једносеместрални. Сваки носи 6 бодова осим Завршног рада који носи 8 бодова и стручне праксе која носи 4 бода. Испити се полажу у одговарајућим испитним роковима, а то су: јануарски, фебруарски, јунски, септембарски, октобарски и октобарски 2.

Садржај квалификација и диплома појединачних врста и нивоа студија одговарају карактеру и циљевима студијских програма. Мањи број предмета на сваком студијском програму је обавезан, а већина је изборна....

Copyright ©

► Tri (ili više) kolona, sve kolone popunjavaju celokupan prostor


```
#col1 {
    float: left;
    width: 27%;
    margin: 0 3% 0 0;
}

#col2 {
    float: left;
    width: 47%;
    margin: 0 3% 0 0;
}

#col3 {
    float: left;
    width: 20%;
}
```

ВСЕР студије....

О Школи | Студирање | Упис | Е - учење |

Студирање Студијски програми Високе школе електротехнике и рачунарства израђени су у складу са основним задацима и циљевима школе и служе њиховом испуњењу. Школа систематично и ефективно планира, спроводи, надгледа, вреднује и унапређује квалитет студијских програма. Садржај квалификација и диплома појединачних врста и нивоа студија одговарају карактеру и циљевима студијских програма. Мали број предмета на сваком студијском програму је обавезан, а већина је изборна....	Основне студије Основне студије се изводе кроз фронтални и групни облици наставе. Највећи број предмета примењује хибридни модел наставних метода "прво теорија" и "прво пракса". Предмети који не предвиђају практични део наставе имају студентима израду писмених, усмених, групних и или индивидуалних пројеката и анализу студије стручја. За сваки предмет предвиђено је 75 часова активне наставе по семестру. Студијски програми се реализују кроз 6 семестара. Сви предмети су једносеместрални. Сваки носи 6 бодова осим Завршног рада који носи 8 бодова и стручне праксе која носи 4 бода. Испити се полажу у одговарајућим испитним роковима, а то су: јануарски, фебруарски, јунски, септембарски, октобарски и октобарски 2.	Политика квалитета Руководство и колектив Високе школе електротехнике и рачунарства ће, савесним и осмишљеним радом, усавршавати наставне планове и програме, повећавати ефикасност образовног процеса и инвестицирати у савремено опремљавање школе. Остваривање образовног процеса високог квалитета подстицано ће детермини на: повећање мотивације на: задовољства студената и запослених, партнеријске односе са основачем и свим учесничима наставног процеса, задовољавање захтева привреде и очување животне средине. Успешном постизању постављених циљева доприноће реализација и одржавање процеса, преко захтева има стандарда ГС СИСО 9001:2001, система менаџмента квалитетом. Одговорност запослених за реализацију политике квалитета прописана је документима система менаџмента квалитетом.
--	---	---

Copyright ©

- ▶ **Tri kolone ali sa absolutnim pozicioniranjem moguće je pomorenje horizontalno i vertikalno**

- ▶ **HTML :**

- ▶

```
<div id="container">
  <div id="header"> </div>
  <div id="content">
    <div id="col1"> </div>
    <div id="col2"> </div>
    <div id="col3"> </div>
  </div>
</div>
```

ВШЕР студије...

Студирање Студијски програми Високе школе електротехнике и рачунарства израђени су у складу са основним задацима и циљевима школе и служе највишом испуњеном. Школа стручног и научног, практично-практичног, стручног настава, вреднује и унапређује квалитет студијских програма.	Основне студије Основне студије се наводе кроз фронтални и групни облици наставе. Највећи број предмета примењују изборско-изелективни метода "право теорија" и "право пракса". Предмети који не предлажу практичну делатност имају структурну компоненту практичних, групних и или индивидуалних пројеката и анализу студије слушача. За сваки предмет преузети је 75 часова активне наставе по семестару. Сви предмети су једносеместрални. Сваки носи 6 бодова осим Завршног рада који носи 8 бодова и стручна практика која носи 4 бода. Испити се попуту у одговарајућим испитним роковима, а то су: јануарски, фебруарски, јуписки, септембарски, октобарски и октобарски 2.	Политика квалитета Руководство и колектив Високе школе електротехничке и рачунарске ће, савесним и скоординијаним разлогом, усавршавати наставне планове и програме, повећавати ефикасност образовног процеса и инвестирати у савремено опремљање школе. Остваривање образовног процеса високог квалитета подстичући ће деловати на: повећавање мотивације и задовољства ученикова и наставника, стручног и квалитетског односа са основним и свим учесницима наставног процеса, задовољавање захтева привреде и очување животне средине. Успешном постизању постављених циљева доприће реализација и одржавање процеса, према захтевима стандарда ЈУС ISO 9001:2001, система менаджмент квалитетом. Отговорност запослених за реализацију политике квалитета прописана је документима система менаджмент квалитетом.
---	--	---

CSS:

```
#container {
  margin: 0 auto;
  width: 900px;
}

#content {
  position: relative;
  width: 900px;
}

#col1 {
  position: absolute;
  top: 0; left: 0;
  width: 25%;
}

#col2 {
  position: absolute;
  top: 0; left: 30%;
  width: 45%;
}

#col3 {
  position: absolute;
  top: 0; left: 80%;
  width: 20%;
```

Elastični dizajn

- ▶ Treći dizajnerski pristup sažima osobine promenljive veličine teksta sa predvidljivom dužinom linije.
- ▶ Ovaj dizajn povećava ili smanjuje veličinu teksta.
- ▶ Ako korisnik učini tekst većim, okvir koji sadrži taj tekst će se proširiti proporcionalno. Slično, ako korisnik učini tekst veoma malim, okvir za taj tekst će se takođe smanjiti.
- ▶ **Rezultat je da dužina linije ostaje ista bez obzira na veličinu teksta.** Ovo je prednost u odnosu na fluidni dizajn u kom dužine linije mogu postati veoma duge odnosno u odnosu na fiksni dizajn kada veliki tekst može postati sa neočekivano malim brojem karaktera po liniji.
- ▶ Kada veličina teksta postane veća, veća je i površina koja tekst sadrži, tako prelomi linija ostaju na istim pozicijama.
- ▶ Opcija „full-page zoom“ kod novijih čitača je zasnovana na svojstvima elastičnog dizajna. U tom „stanju“ sve web stranice se pojavljuju skalirane proporcionalno na osnovu veličine podrazumevanog fonta.
- ▶ Pristalice elastičnog dizajna vezuju proporcije stranice za proporcije tipografskog sadržaja. **Imajući u vidu današnje trendove i mobilne uređaje ovo ima i smisla.** Ipak, ovaj dizajn ima nedostataka kao u slučaju fiksnog dizajna sa velikim tekstrom. Osim toga, **sa promenom teksta se menja stranica, ali slike i filmovi ne.**

- ▶ **Prednosti**

- ▶ Omogućava konzistentan i očekivani prikaz uz omogućavanje fleksibilnosti veličine teksta.
- ▶ Jača kontrola dužine linije teksta u odnosu na fluidne i fiksne prikaze.

- ▶ **Nedostaci**

- ▶ Slika i video se ne skaliraju sa promenom veličine teksta.
- ▶ U slučaju najvećih tekstova, veličina sadržaja može biti veća od veličine prozora čitača
- ▶ Nije najbolje rešenje kada se prikaz koristi za različite uređaje tj čitače različitih veličina.
- ▶ Teži za kreiranje od dizajna sa fiksnim prikazom.

Kreiranje elastičnog dizajna

- ▶ Ključ za elastični dizajn je jedinica mere **em**, kojom se definiše veličina teksta.
- ▶ Mada se em jedinica koristi za definisanje veličine fonta, u ovom dizajnu dimenzije elemenata koji su kontejneri tj sadrže druge elemente treba da budu u em jedinicama.
- ▶ Na primer, ako je veličina teksta u sekciji body 16px, što je u većini slučajeva podrazumevano (1em), a stranica je podešena na širinu od 40em, rezultujuća širina će biti 640 px. ($40\text{em} \times 16\text{px}/\text{em}$).
- ▶ Ako korisnik promeni veličinu teksta na 20 px, stranica se poveća na 800px.

```

▶ #container{
    margin: 0 auto;
    width: 50em;
}
#navigation{
    float: left;
    width: 50em;
    background: #333;
}
#content{
    float: left;
    width: 50em;
    background: #FFF;
}
#col1{
    float: left;
}
#col2{
    width: 15em;
    padding: 1em 0;
    margin: 0 0 0 0,5em;
}
#col2{
    float: right;
    width: 33em;
    padding: 1em 0;
    margin: 0 0,5em 0 0;
}
#footer{
    clear: left;
    background: #ddd;
    text-align: center;
    padding: 1em;
}

```

ВШЕР студије....

[О школи](#) | [Студирање](#) | [Упис](#) | [Е - учење](#)

Студирање

Студијски програми Високе школе електротехнике и рачунарства израђени су у складу са основним задацима и циљевима школе и служе њивом испуњењу. Школа систематично и ефективно планира, спроводи, надгледа, вреднује и унапређује квалитет студијских програма.

Садржај квалификација и диплома појединачних врста и нивоа студија одговарају карактеру и циљевима студијских програма. Мањи број предмета на сваком студијском програму је обавезан, а већина је изборна...

Основне студије

Основне студије се изводе кроз фронтални и групни облик наставе. Највећи број предмета примењује хибридни модел наставних метода "прво теорија" и "прво пракса". Предмети који не предвиђају практични део наставе нуде студентима израду писмених, усмених, групних и/или индивидуалних пројекта и анализу студије случаја. За сваки предмет предвиђено је 75 часова активне наставе по семестру. Студијски програми се реализује кроз 6 семестара. Сви предмети су једносеместрални. Сваки носи 6 бодова осим Завршног рада који носи 8 бодова и стручне праксе која носи 4 бода. Испити се полажу у одговарајућим испитним роковима, а то су: јануарски, фебруарски, јунски, септембарски, октобарски и октобарски 2.

ВШЕР студије....

[О школи](#) | [Студирање](#) | [Упис](#) | [Е - учење](#)

Студирање

Студијски програми Високе школе електротехнике и рачунарства израђени су у складу са основним задацима и циљевима школе и служе њивом испуњењу. Школа систематично и ефективно планира, спроводи, надгледа, вреднује и унапређује квалитет студијских програма.

Садржај квалификација и диплома појединачних врста и нивоа студија одговарају карактеру и циљевима студијских програма. Мањи број предмета на сваком студијском програму је обавезан, а већина је изборна...

Основне студије

Основне студије се изводе кроз фронтални и групни облик наставе. Највећи број предмета примењује хибридни модел наставних метода "прво теорија" и "прво пракса". Предмети који не предвиђају практични део наставе нуде студентима израду писмених, усмених, групних и/или индивидуалних пројекта и анализу студије случаја. За сваки предмет предвиђено је 75 часова активне наставе по семестру. Студијски програми се реализује кроз 6 семестара. Сви предмети су једносеместрални. Сваки носи 6 бодова осим Завршног рада који носи 8 бодова и стручне праксе која носи 4 бода. Испити се полажу у одговарајућим испитним роковима, а то су: јануарски, фебруарски, јунски, септембарски, октобарски и октобарски 2.

Hibridni dizajn

- ▶ Dizajn koji koristi kombinaciju piksela, procenata i em jedinica mere se po nekada naziva hibridni dizajn.
- ▶ U mnogim scenarijima, ima smisla koristiti mešavinu fiksnih i skalabilnih sadržaja. Na primer, ako imate sa strane prostor (engl. sidebar) koji sadrži banere sa oglasima koji moraju ostati određene veličine. Tada možete definisati da je taj prostor posebno definisane širine iskazane u px, a dozvoljavajući sledećoj koloni da se podešava na osnovu preostalog prostora.
- ▶ U narednom primeru je prikazana realizacija prethodnog scenarija, tj. kada je prva kolona fiksne širine 200px u koju su smeštene slike širine 150px. Druga kolona će biti proširena do širine prozora.

```

▶ <body>
  <div id="container"> . </div>
  <div id="header"> . </div>
  <div id="navigation"> . </div>
  <div id="content">
    <div id="sidebar"> .</div>
    sadržaj druge kolone
    <div id="footer"> .</div>
  </div>
</body>

```

```

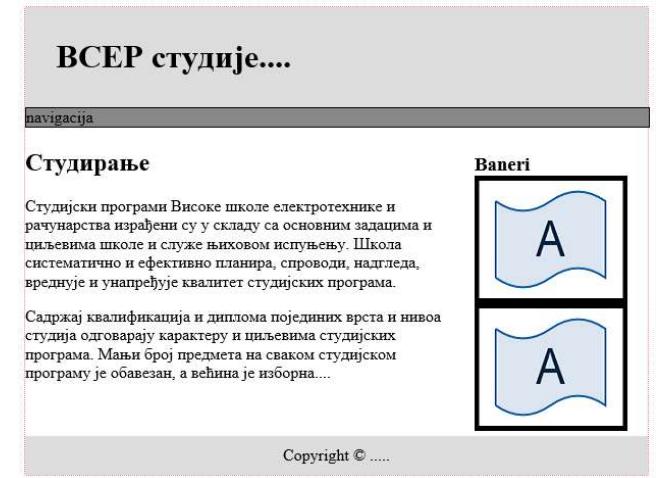
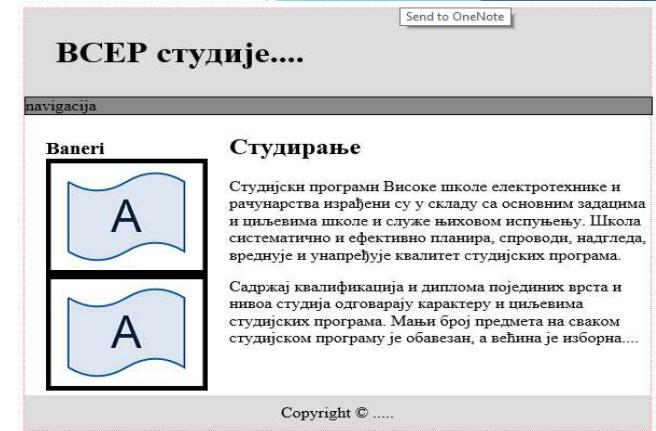
#container{
  margin: 0 auto;
  width: 100%;
}

#header{
  background: #ddd;
  padding: 20px;
}

#content{
  width: 90%;
  padding: 5%;
  background: #ddd;
}

img{
  position:
  relative;
  left:20px;
}

```


Pozadinske slike

- ▶ Dodavanje boja kolonama predstavlja efikasan način da se istakne podela u podacima uz uključenje boja.
- ▶ U prethodnim primerima, ako bi uključili ivice oko kolona zapazili bi da se često elementi kolone zaustavljaju pre samog dna stranice.
- ▶ **Ne postoji podrška za postavljanjem visine kolona elementa na 100% visine stranice.** Takvo rešenje bi bilo moguće uz upotrebu JavaScript-a ili nekog dopunskog frejmorka.

1. Šablon sa fiksnim širinama

- ▶ Potrebno je da se kreira jedna slika koja će sadržati boje i proporcije kolona sa tačnom širinom i nebitnom visinom. Replikacijom, tj ponavljanjem te slike po vertikali dobija se pozadinska boja. Ovo rešenje primenio je prvi Dan Cederholm 2004. u knjizi *Web Standards Solutions*.
- ▶ Ovaj metod je primenljiv samo u slučaju kada je širina kolona odnosno stranice definisana u pikselima.
- ▶ Na primer, stil bi bio sledeći:
- ▶

```
#omotac {  
    width: 960px;  
    margin: 0 auto;  
    background-image: url(two_column.gif);  
    background-repeat: repeat-y;  
}
```



```
► #content{  
    float: left;  
    width: 900px;  
    background-image: url(fix2kol.jpg);  
    background-repeat: repeat-y;  
}
```

ВШЕР студије....

О Школи | Студирање | Упис | Е - учење

Студирање

Студијски програми Високе школе електротехнике и рачунарства израђени су у складу са основним задацима и циљевима школе и служе вишовом испуњењу. Школа систематично и ефективно планира, спроводи, надгледа, вреднује и унапређује квалитет студијских програма.

Садржј квалификација и диплома поједињих врста и нивоа студија одговарају карактеру и циљевима студијских програма. Мањи број предмета на сваком студијском програму је обавезан, а величина је изборна....

Основне студије

Основне студије се изводе кроз фронтални и групни облик наставе. Највећи број предмета примењује хибридни модел наставних метода "прво теорија" и "прво пракса". Предмети који не предвиђају практични део наставе нуде студентима израду писмених, усмених, групних и/или индивидуалних пројекта и анализу студије случаја. За сваки предмет предвиђено је 75 часова активне наставе по семестру. Студијски програми се реализује кроз 6 семестара. Сви предмети су једносеместрални. Сваки носи 6 бодова осим Завршног рада који носи 8 бодова и стручне праксе која носи 4 бода. Испити се полажу у одговарајућим испитним роковима, а то су: јануарски, фебруарски, јунски, септембарски, октобарски и октобарски 2.

2. Šablon sa fluidnim širinama

- ▶ U fluidnom dizajnu **nije unapred poznata širina kolona, ali su poznate „tačke“** koje su granice između kolona.
- ▶ Na primer, ako je naš dizajn web stranice sastavljen od dve fluidne kolone:

```
#col1{  
    float: left;  
    width: 27.5%;  
    margin: 0 2.5% 0 0;  
}  
  
#col2{  
    float: right;  
    width: 67.5%;  
    margin: 0 0 0 2.5%;  
}
```

- ▶ Pozadinska slika može biti sledeća:

ukupno 3000px

30%
пр. 900px

70%
пр. 2100px

▶ #content{
 float: left;
 width: 100%;
 background-image: url(fluid2col.jpg);
 background-repeat: repeat-y;
background-position: 30%;
}

ВШЕР студије....

О Школи Студирање Упис Е - учење

Студирање

Студијски програми Високе школе електротехнике и рачунарства израђени су у складу са основним задацима и циљевима школе и служе њиховом испуњењу. Школа систематично и ефективно планира, спроводи, налаже, вреднује и унапређује квалитет студијских програма.

Садржај квалификација и диплома појединачних врста и нивоа студија одговарају карактеру и циљевима студијских програма. Мали број предмета на сваком студијском програму је обавезан, а величина је изборна....

Основне студије

Основне студије се изводе кроз фронтални и групни облик наставе. Највећи број предмета примењује хибридни модел наставних метода "прво теорија" и "прво пракса". Предмети који не предвиђају практични део наставе нуде студентима израду писмених, усмених, групних и/или индивидуалних пројекта и анализу студије случаја. За сваки предмет предвиђено је 75 часова активне наставе по семестру. Студијски програми се реализује кроз 6 семестара. Сви предмети су једносеместрални. Сваки носи 6 бодова осим Завршног рада који носи 8 бодова и стручне праксе која носи 4 бода. Испити се полажу у одговарајућим испитним роковима, а то су: јануарски, фебруарски, јуњски, септембарски, октобарски и октобарски 2.

Copyright ©

Tri kolone

- ▶ Za tri kolone postupak je sličan, međutim u ovom slučaju nam treba dve pozadinske slike. Jedna slika obezbeđuje boju za levu kolonu, pri čemu je desni deo transparentan. Druga slika daje boju za desnu kolonu a levi deo je transparentan

CSS tehnike

14:53

25

Uvod

- ▶ Prvi deo je posvećen oslobođanju dizajna od primjenjenog CSSa tj bavi se resetom CSSa, zatim upotrebom slika umesto teksta (ako je to neophodno) i redukovanjem broja zahteva od servera.
- ▶ Zatim se bavimo posebnim dizajniranjem formi i tabela.

1. CSS reset

- ▶ Kao što je već poznato i objašnjeno na startu kada smo učili o CSSu, čitači imaju sopstvene ugrađene stilove koji se koriste za prikaz HTML elemenata. Ovi stilovi imaju niži prioritet od onih koji se navedu u izvornom kodu i predstavaju način prikaza elemenata kada sopstveni stilovi nisu prisutni.
- ▶ Na primer, h1 element ima definisani stil koji tekst označen sa h1 prikazuje boldovan, odvojen od susednih elemenata i većeg fonta u odnosu na normalni tekst. Stvarna veličina fonta i prostor koji odvaja h1 definisan je podrazumevanim stilovima čitača, što rezultuje i različit prikaz sadržaja html koda u različitim čitačima.
- ▶ Elementi u nekom dokumentu mogu naslediti neke stilove od stilova ugrađenih u čitač, tako prouzrokujući neocivani rezultat.
- ▶ Zbog toga, mnogi dizajneri koriste tzv. „CSS Reset“ kako bi se već postojeći stilovi poništili.
- ▶ CSS Reset je kolekcija stilova koji preklapaju sve ugrađene stilove u čitač tako kreirajući početni maksimalno nezavisni stil.
- ▶ CSS Reset zahteva da se eksplisitno specificira font, text, margina i padding za svaki element u dokumentu.
- ▶ Najpopularniji reset je napisao Eric Meyer. Taj kod dajemo u nastavku.

```

▶ /*http://meyerweb.com/eric/tools/css/reset/
v2.0 | 20110126 License: none (public domain)
*/
html, body, div, span, applet, object, iframe,
h1, h2, h3, h4, h5, h6, p, blockquote, pre, a,
abbr, acronym, address, big, cite, code, del,
dfn, em, img, ins, kbd, q, s, samp, small,
strike, strong, sub, sup, tt, var, b, u, i,
center, dl, dt, dd, ol, ul, li, fieldset, form,
label, legend, table, caption, tbody, tfoot,
thead, tr, th, td, article, aside, canvas,
details, embed, figure, figcaption, footer,
header, hgroup, menu, nav, output, ruby,
section, summary, time, mark, audio, video {
    margin: 0;
    padding: 0;
    border: 0;
    font-size: 100%;
    font: inherit;
    vertical-align: baseline; }

▶ /* HTML5 display-role reset for older browsers
*/
article, aside, details, figcaption, figure,
footer, header, hgroup, menu, nav, section {
    display: block;
}
body {
    line-height: 1;
}
ol, ul {
    list-style: none;
}
blockquote, q {
    quotes: none;
}
blockquote:before, blockquote:after, q:before,
q:after {
    content: ''; content: none;
}
table {
    border-collapse: collapse;
    border-spacing: 0;
}

```

- ▶ Da bi se primenio reset, navedeni kod sa stilovima treba se postavi na vrh sopstvenih stilova.
- ▶ Više o ovome možete pročitati na:
 - ▶ meyerweb.com/eric/tools/css/reset/ and meyerweb.com/eric/thoughts/2007/04/18/reset-reasoning/

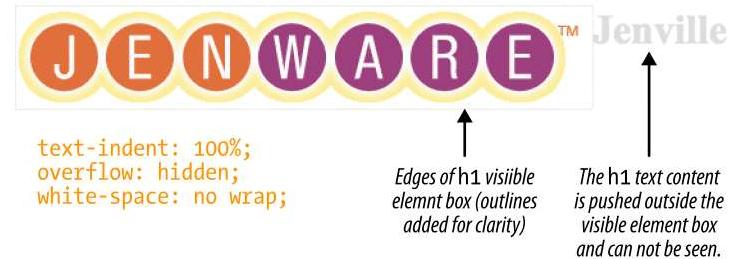
2. Zamena teksta slikama

- ▶ Pre nego što su web fontovi postali upotrebljivi na način kako danas fukncionišu, koristile su se slike svaki put kada smo želeli ili morali da koristimo specijalne fontove.
- ▶ Danas je to redak slučaj. Ipak, kada se koriste stilizovani logo neke kompanije ili uobičajene ikone umesto teksta, potrebno je ubaciti slike.
- ▶ Izbacivanje određenog teksta i njegova zamena sa *img* elementima u html izvornom kodu nije dobro rešenje, jer se na taj način gubi sadržaj. Bolje rešenje je upotreba CSS-a na način da se izvrši zamena sa slikom. Na taj način se u vizuelnoj predstavi pojavljuju slike a istovremeno se čuva ukupan sadržaj, što daje mogućnosti pretrage, čitača sa ekrana, pomoćnih alatki i lakše održavanje sadržaja.
- ▶ Jedan dobar način za to je predstavio Scott Kellum, zasniva se na korišćenju svojstva ***text-indent*** tako da se tekst pomeri u stranu van vidljivog pravougaonika.

- ▶ 1. ono što korisnik vidi

- ▶ 2. ono što se zaista događa

Primer

HTML kod:

```
<h1 id="logo">viser</h1>
```

CSS pravilo:

```
h1#logo {  
    width: 450px;  
    height: 100px;  
    background: url(viser.png) no-repeat;  
    text-indent: 100%;  
    white-space: nowrap;  
    overflow: hidden;  
}
```

Objašnjenje:

Element *h1* prikazuje se na podrazumevani način, tako mi možemo da specificiramo njegovu širinu i visinu da odgovara dimenzijama slike koja će biti u pozadini. Svojstvom *text-indent* pomerićemo reč "viser" udesno za čitavu širinu bloka koji se koristi (100%), tako da će reč biti izvan vidljivog pravougaonika. Takođe se postavljanjem svojstva *white-space* na vrednost *no-wrap* osiguravamo da u slučaju dužeg stringa teksta neće biti prelomljen i na taj način postati vidljiv. Na kraju, postavkom *overflow: hidden* daje se instrukcija čitaču da bilo šta što je izvan okvira elementa (u našem slučaju je to samo tekst u *h1*) neće biti prikazano.

- ▶ Osim pomenute CSS tehnike mogu se naći i druge. Jedna od najpopularnijih je tehnika Phark koji koristi jako velike negativne vrednosti za `text-indent`, tipično: `-9999px`, kako bi „izgurao“ HTML tekst izvan leve ivice vidljive oblasti.
- ▶

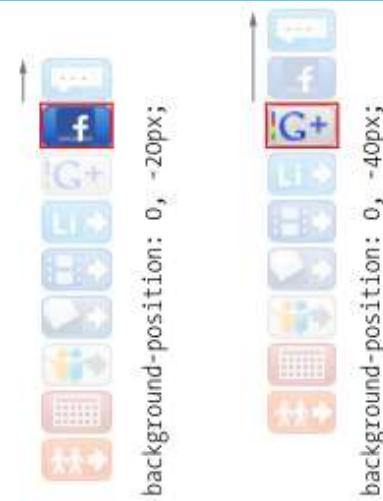
```
h1#logo {  
    width: 450px;  
    height: 100px;  
    background: url(jenware.png) no-repeat;  
    text-indent: -9999px;  
}
```
- ▶ Nedostatak ove tehnike je što se čitači forsiraju da računaju i iscrtavaju velike elemente iako oni neće biti uključeni u prikaz i na taj način se gubi na performansama tj. nastaje usporavanje. Ukoliko nađete na primere sa ovim vrednostima `-9999px` indent znate o čemu se radi.
- ▶ Nedostatak tehnike zamene slikama se ogleda i u dodatnim zahtevima za svaku sliku koja se koristi.

3. CSS sprajtovi

- ▶ Na brzinu učitavanja jedne HTML stranice utiče broj zahteva ka serveru koji prati sadržaj te stranice. Jedan od načina da se smanji broj zahteva ka serveru je da se smanji broj slika na stranici, imajući u vidu da svaka slika znači posebnu vezu ka serveru. Tako u slučaju kada se na stranici koristi puno manjih slika, može se umesto njih koristiti jedna velika zajednička koja će sadržati sve manje slike kao sprajtove. Ova velika slika se može pomoću pozicioniranja u elementu, koristeći svojstvo **background-position**, postaviti na takav način da se vidi samo onaj deo koji je od interesa tj. baš tražena sličica.
- ▶ Na primer, ako se u sajtu koriste sličice za predstavljanje devet često korišćenih društvenih mreža, umesto 9 posebnih slika moguće je koristiti jednu. Primer koji dajemo je generalizacija jednog pristupa pa ćemo ga detaljnije obraditi.

▶ HTML kod:

```
▶ <ul>
    <li><a href="" class="hide twitter">Twitter</a></li>
    <li><a href="" class="hide fb">Facebook</a></li>
    <li><a href="" class="hide gplus">Google+</a></li>
    <li><a href="" class="hide linkedin">LinkedIn</a></li>
    <li><a href="" class="hide blip">BlipTV</a></li>
    <li><a href="" class="hide lanyrd">Lanyrd</a></li>
    <li><a href="" class="hide slides">Slideshare</a></li>
    <li><a href="" class="hide sched">Schedule</a></li>
    <li><a href="" class="hide attendees">Attendee
List</a></li>
</ul>
```


CSS kod:

```
.hide {
    text-indent: 100%;
    white-space: nowrap;
    overflow: hidden;
}

li a {
    display: block;
    width: 29px;
    height: 18px;
    background-image: url(social.png);
}

li a.twitter { background-position: 0 0; }
li a.fb { background-position: 0 -20px; }
li a.gplus { background-position: 0 -40px; }
li a.linkedin { background-position: 0 -60px; }
li a.blip { background-position: 0 -80px; }
li a.lanyrd { background-position: 0 -100px; }
li a.slides { background-position: 0 -120px; }
li a.sched { background-position: 0 -140px; }
li a.attendees { background-position: 0 -160px; }
```

4. Stilizovanje formi

- Inicijalni izgled web formi je takav da bi ga svakako trebalo dodatno stilizovati.

Contest Entry Information

Name

Email

Telephone

No more than 300 characters long

Your story

Size Sizes reflect standard men's sizes

Color
 Red
 Blue
 Black
 Silver

Features
 Sparkley laces
 Metallic logo
 Light-up heels
 MP3-enabled

- Razlog nije samo vizuelni izgled već pre svega lakši i brži unos podataka.
- Za stilizovanje formi ne postoje neka specijalna svojstva; potrebno je koristiti standardne boje, pozadinu, font, ivice i padding.

Kratak rezime

- ▶ Za unos tekstualnih podataka koristiti kontrole sa validacijom (text, password, email, search, tel, url) i za njih uraditi sledeće:
- ▶ Promeniti prikaz koristeći:
 - ▶ width, height, background-color, background-image, border, margin, padding.
- ▶ Može se stilizovati i unutrašnji tekst sa bojom i fontovima.
- ▶ **Element textarea**
- ▶ Može se stilizovati na isti način kao i prethodna grupa elemenata. Element textarea koristi podrazumevano neki monospace font. Takođe se može definisati visina linija u tom elementu. Neki čitači prikazuju u donjem desnom uglu oznaku koja ukazuje da se može menjati veličina, što se može poništiti dodavanjem stila resize: none;.

- ▶ Ulagna Dugmad (submit, reset, button)
- ▶ Dugmad su podrazumevano podešena tako da se veličina podešava minimalnoj veličini teksta. Neki čitači dodaju izvesti peding.
- ▶ Svojstva koja se najčešće koriste za stilizaciju su: width, height, border,
- ▶ Radio odnosno checkbox dugmad
- ▶ Najbolja praksa je da se ovi elementi ne diraju.
- ▶ Drop-down
- ▶ Obično treba da se podesi širina i visina ovih elemenata. Neki čitači daju mogućnost da se upravlja sa bojom, svojstvo background-color, odnosno fontom, ali je verovatno najbolje ne dirati ta svojstva tj ostaviti ih pod kontrolom čitača tj operativnog sistema.

Fieldset

- ▶ Elemet **<fieldset>** se koristi za grupisanje elemenata u formi. Primenom ovog elementa iscrtava se pravougaonik oko obuhvaćenih elemenata.

```
<!DOCTYPE html>
<html>
<body>

<form>
<fieldset>
<legend>Registracija:</legend>
Ime: <input type="text"><br>
Prezime: <input type="text"><br>
Email: <input type="text"><br>
Datum rođenja: <input type="text">
</fieldset>
</form>

</body>
</html>
```

Registracija:

Ime:

Prezime:

Email:

Datum rođenja:

Label, for

- ▶ Element `<label>` definiše labelu za neki ulazni podatak forme tj. za neki `<input>` element.
- ▶ Element `<label>` ne nudi nikakva posebna svojstva korisniku osim što omogućava kontrolu u slučaju klika mišem.
- ▶ Atributom `for` se identificuje ulazni element tj vrednost ovog atributa je ista kao vrednost atributa `id` ulaznog elementa. Na taj način su labela i taj ulazni element povezani u celinu. Klikom na labelu događa se isto kao i klikom na taj element.
- ▶ Jedan od načina je i ugnježdavanje elementa za unos u labelu, na taj način je iskorišćeno da su labela i element na koji se odnosi bliski. Na primer

```
<label>  
    <input type="radio" name="color" value="red"> Crvena  
</label>
```

Primer

```
<!DOCTYPE html>
<html>
<body>

<p>Klikom na labelu se selektuje rb.:</p>

<form>
  <label for="mmm">Muski</label>
  <input type="radio" name="sex" id="mmm" value="m">
<br>

  <label for="zzz">Zenski</label>
  <input type="radio" name="sex" id="zzz" value="z">
<br><br>
  <input type="submit" value="Posalji">
</form>

</body>
</html>
```

Klikom na labelu se selektuje rb.:

Muski

Zenski

Posalji

```

<form action="" method="">
<h2>Podaci za unos</h2>
<ul>
  <li>
    <label for="form-name">Ime</label>
    <input type="text" name="username"
      id="form-name" class="textinput">
  </li>
  <li>
    <label for="form-email">Email</label>
    <input type="email" name="emailaddress"
      id="form-email" class="textinput">
  </li>
  <li>
    <label for="form-tel">Telefon</label>
    <input type="tel" name="telephone"
      id="form-tel" class="textinput">
  </li>
  <li>
    <label for="form-komentar"> Komentar
    </label>
    <textarea name="story" maxlength="300"
      id="form-komentar" rows="3" cols="30"
      placeholder="Manje od 300 kar.">
    </textarea>
  </li>
  <li>
    <label for="sizes">Velicina</label>
    <select name="size">
      <option>5</option>
      <option>6</option>
      <option>7</option>
      <option>8</option>
      <option>9</option>
      <option>10</option>
      <option>11</option>
      <option>12</option>
    </select>
    <em>Standardne velicine</em>
  </li>
  <li>
    <fieldset id="colors">
      <legend>Boja</legend>

```


<label>

<input type="radio" name="color"
 value="red"> Crvena

</label>

<input type="radio" name="color"
 value="blue"> Plava

<input type="radio" name="color",
 value="black"> Crna

<input type="radio" name="color"
 value="silver"> Srebrna

</label>

<input type="checkbox" name="feature" value="mp3"> Osiguranje

<input type="checkbox" name="feature" value="laces"> MP3

<input type="checkbox" name="feature" value="logo" checked>
 Metalik

<input type="checkbox" name="feature" value="heels"> Aluminijum

</label>

<input type="checkbox" name="feature" value="heels"> Aluminijum

<li class="buttons">

<input type="submit" value="Naruci">

<input type="reset">

</form>

Primer

file:///C:/VETS/NASTAVA/UIT/predavanja/cssprimeri/10/forme.html

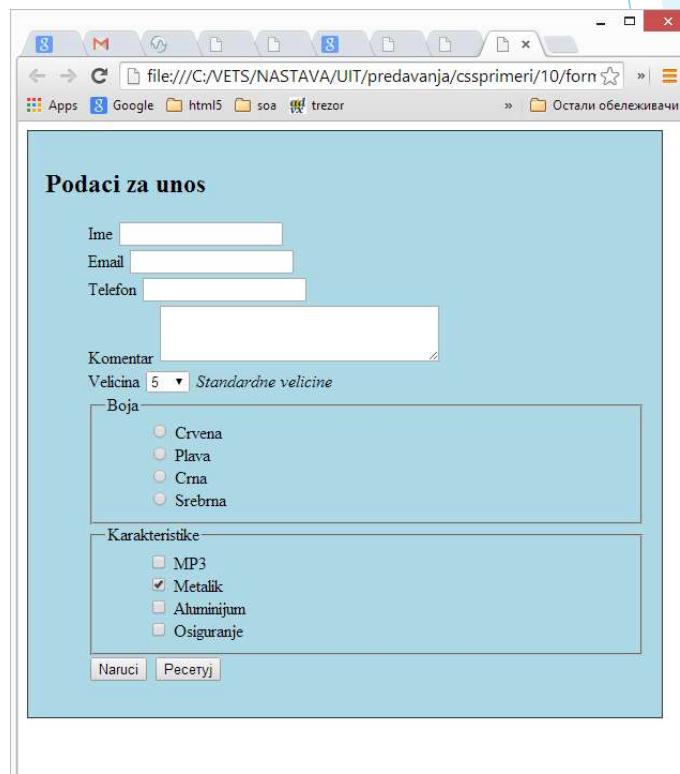
Podaci za unos

- Ime
- Email
- Telefon
- Komentar
- Velicina Standardne velicine
- Boja
 - Crvena
 - Plava
 - Crna
 - Srebrna
- Karakteristike
 - MP3
 - Metalik
 - Aluminijum
 - Osiguranje
-

Korak 1. Dodavanje osnovnih stilova

- ▶ Prvi skup stilova vodi računa o osnovnim stilovima u dokumentu, a to se odnosi na *body*, *h2*, osnovni stilovi za *ul*.
- ▶ Takođe, ovaj skup pravila treba da sadrži pravila za *form* element, kao što su širina, pozadinska boja, padding i slično.
- ▶ Pošto je veći deo sadržaja plutajući, dodato je svojstvo *overflow:hidden*. Slično, *ul li* pravilo uključuje *clear:both*;

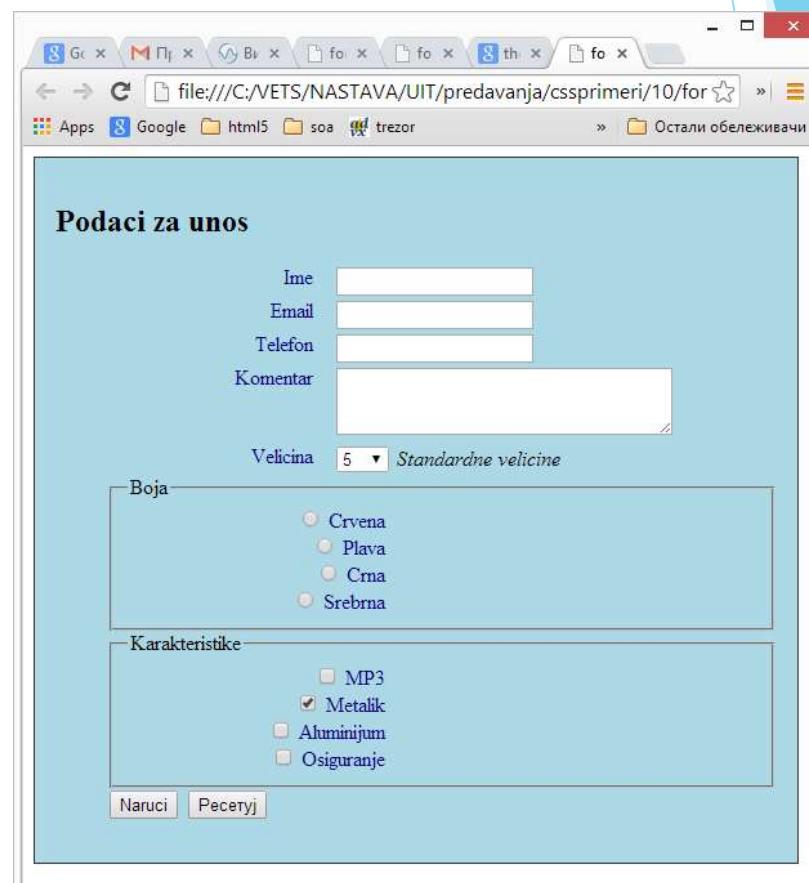
```
ul li {  
    clear: both;  
    list-style:none;  
}  
  
form {  
    width: 35em;  
    border: 1px solid #333;  
    background-color: lightblue;  
    padding: 1em;  
    overflow: hidden;  
}
```


Korak 2. Pravnavanje i fiksna širina

- ▶ Da bi izvršili očekivano poravnanje potrebno je da labele budu tačno određene širine, i da budu sa statusom plutajućih elemenata uz levu ivicu, a njihov sadržaj treba da bude poravnat uz desnu ivicu, tako da budu blizu ulaznih kontrola na koje se odnose. Naravno, mala margina doprinosi osećaju razdvajanja po kolonama.

```
label {  
    display: block;  
    float: left;  
    width: 7em;  
    text-align: right;  
    margin-right: 1em;  
    color: darkblue;  
}
```


- ▶ Dodaćemo određenu širinu tekst kontrola za unos podataka tako da budu poravnate. Takođe, isključićemo mogućnost promene veličine *textarea* kontrole.

```
input.textinput {
    width: 25em;
    height: 2em;
    border: 1px solid #333;
}
textarea {
    display: block;
    width: 25em;
    height: 5em;
    border: 1px solid #333;
    margin-bottom: 1em;
    line-height: 1.25;
    overflow: auto;
    resize: none;
}
```

Podaci za unos

Ime	Petar
Email	Petrović
Telefon	06621412341241
Komentar	ovaj font nije kao prethodni??!
Velicina	<input type="button" value="5"/> Standardne velicine
Boja	

Izmena fonta u kontrolama za unos

```
input.textinput, textarea {
    font-family: Tahoma,
                "Times New Roman",
                Times, serif;
    font-size: .8em;
}
```

Podaci za unos

Ime	Petar
Email	Petrović
Telefon	06619274197
Komentar	Sada je istovetan font prethodnim....
Velicina	<input type="button" value="5"/> Standardne velicine
Boja	

Korak 3. fieldset stilovi i legenda

- ▶ U ovom koraku podešavamo stilove za elemente unutar kontrole *fieldset*, kao i za samu legendu koja se tiče ove kontrole.
- ▶ Nakon koraka 2, sve labele na formi su na isti način stilizovane. Ukoliko se nastoji odvojiti grupa u *fieldset* kontroli onda je potrebno posebno stilizovati ovaj deo forme.
- ▶ Prvo ćemo isključiti okvire za *fieldset* kontrolu
- ▶ Zatim, opis svake grupe tj *fieldset* kontrole zapisan u kontroli *legend* treba definisati na isti način kao i sve ostale *labele* tako da se ta kontrola prikazuje vizuelno na isti način.

```
fieldset {  
    margin: 0;  
    padding: 0;  
    border: none;  
}
```

```
legend {  
    display: block;  
    width: 7em;  
    float: left;  
    margin-right: 1em;  
    text-align: right;  
    color: darkblue;  
}
```

- ▶ Podešavanje labela u fieldset kontrolama:

```
#colors label, #dodaci label {
    color: black;
    display: inline;
    float: none;
    width: auto;
    font-weight: normal;
}
```

- ▶ Stavke liste

```
#colors ul li {
    display: inline;
    margin-bottom: 0;
}

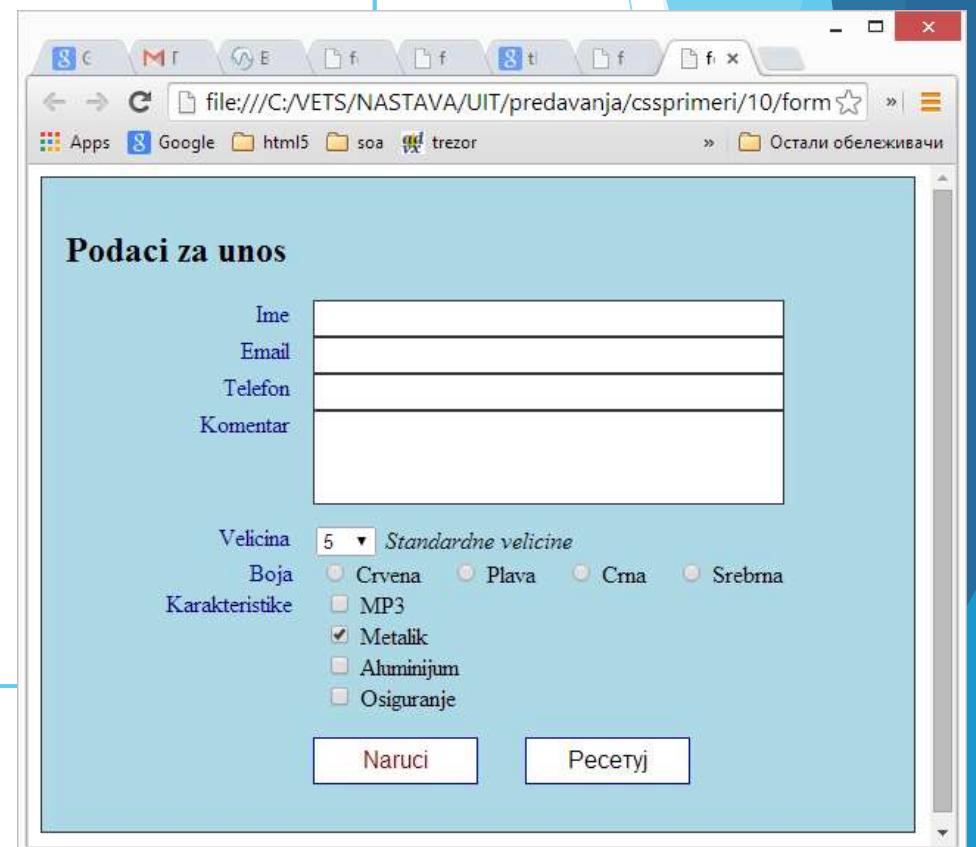
#dodaci ul {
    margin-left: 6em;
    /*pokusati sa 5em i 4em*/
    /*border: solid 1px blue*/
}

#dodaci ul li {
    margin-bottom: 0;
    clear: none;
    /*border: solid 1px red;*/
}
```

The screenshot shows a web page titled "Podaci za unos". The page contains several input fields and dropdown menus. On the left, there are labels: "Ime", "Email", "Telefon", and "Komentar", each followed by a corresponding input field. Below these are two dropdown menus: "Velicina" (size) set to "Standardne velicine" and "Boja" (color) with options "Crvena", "Plava", "Crna", and "Srebrena". Under "Karakteristike", there are three checked checkboxes: "Metalik", "Aluminijum", and "Osiguranje". At the bottom of the form are two buttons: "Naruci" (Order) and "Pecetuj" (Seal). The browser's address bar shows the file path: "file:///C/VETS/NASTAVA/UIT/predavanja/cssprimeri/10/form".

Korak 4. podešavanje dugmadi

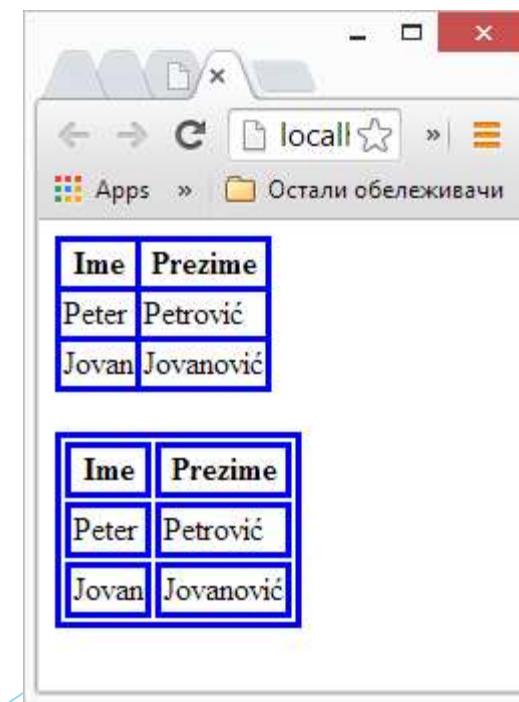
```
input[type="submit"], input[type="reset"] {  
    display: block;  
    width: 7em;  
    height: 2em;  
    float: left;  
    background: white;  
    font-size: inherit;  
    border: 1px solid darkblue;  
    margin: 1em;  
}  
  
input[type="submit"] {  
    margin-left: 8em;  
    color: darkred;  
}
```


Stilizovaje tabela

- ▶ CSS ima dve metode za definisanje ivica između ćelija u jednoj tabeli: *separated* ili *collapsed*.
- ▶ Kada su ivice odvojene tada postoji jedna linja tj ivica oko svake ćelije posebno. Suprotno tome, ivice se dele između ćelija a prostor je izbačen.

```
table#tbl1 {  
    border-collapse: collapse;  
}  
table#tbl2 {  
    border-collapse: separate;  
}  
  
table, td, th {  
    border: 3px solid blue;  
}
```


- ▶ U slučaju razdvojenih ivica tj. kada je definisano **border-collapse: separate**; postoji dopunski CSS stil za definisanje rastojanja između ivica.
- ▶ **border-spacing: vrednost initial;**
- ▶ **vrednost**- definiše rastojanje između ivica. Rastojanje može biti zadato u px, cm,... Negativne vrednosti nisu dozvoljene. Ako postoje dve vrednosti, prva se odnosi na horizontalna rastojanja, a druga na vertikalna. Ukoliko postoji samo jedna vrednost ona se odnosi na sva rastojanja.

```
table#tbl1 {  
    border-collapse: collapse;  
    border: none;  
}  
  
table#tbl2 {  
    border-collapse: separate;  
    border-spacing: 50px 3px;  
    border:none;  
}  
  
td {  
    border: 3px solid blue  
}
```

Peter	Petrović
Jovan	Jovanović

Ime	Prezime
Peter	Petrović
Jovan	Jovanović

Ime
Peter
Jovan

Prezime
Petrović
Jovanović

Empty-cells

- ▶ Za tabele sa odvojenim ivicama može se definisati da li se za prazne ćelije prikazuju ivice koristeći svojstvo
- ▶ `empty-cells: show hide`
- ▶ `show` - pozadina i ivice se prikazuju
- ▶ `hide` - bez prikaza pozadine i ivica
- ▶ Inicijalno se prikazuju.

```
table#tbl1 {  
    border-collapse: separate;  
    border-spacing: 10px 3px;  
    border:none;  
    empty-cells:hide;  
}  
  
td {  
    border: 3px solid blue;  
    background-color: lavender;  
}
```


Ime	Ime roditelja	Prezime
Peter	Jovana	Petrović
Jovan	Petrica	Jovanović
Marija		